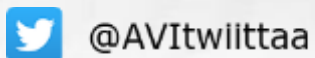

Yleisten kirjastojen tilastotietokannan kehittäminen

Tilastotietokannan tulevaisuus

“

Lähtökohtana kirjastolaki

Aluehallintovirasto

Yleisten kirjastojen tilastotietokannan taustaa

- Tietokannan omistaa opetus- ja kulttuuriministeriö ja siitä vastaavat aluehallintovirastot
- Kirjastotilastotietokantaa on pidetty yhtenä Suomen yleisten kirjastojen kruununjalokivenä etenkin sen kattavuuden ja pitkäjänteisyyden takia
- Tilastojen lähtökohtana kirjastolaki ja kirjastojen toiminnan ja palveluiden kuvaaminen suhteessa siihen
- Tilastoinnin tarkoitus on tuottaa tietoja kirjastopalvelujen valtakunnalliseen arviointiin ja kehittämiseen
- Toimintaympäristön muuttuessa tilastoitavia asioita varovaisesti päivitetty, pitkiä linjoja unohtamatta

Tilastotietokannan haasteet

- Alustan toiminnassa ongelmia, eikä tekninen taso ei vastaa nykypäivän tai tulevaisuuden tarpeita
- Visualisointi ja tilastotietokannan käyttöliittymä eivät täytä saavutettavuusvaatimuksia, visualisointia ei voida enää tehdä vanhan mallin pohjalta
- Tietojen tarkistukset ja visualisointi käsityötä, mikä aiheuttaa paljon virheitä ja vaatii jälkikäteen korjaamista
- Nykyinen alusta kestää onneksi vielä ainakin muutaman vuoden jos ei isoja muutoksia

Aluehallintovirasto

“

**Mitä
seuraavaksi?**

Aluehallintovirasto

Seuraavat askeleet

- AVI hakee OKM:ltä ensi vuodelle määrärahaa tilastotietokannan uusimista koskevan selvitystyön aloittamiseen. Rahoitus kattaisi sisällöllisen selvitystyön ja henkilön palkkaamisen selvityksen tekemiseen
  - Mitä tilastotietoja tulevaisuudessa tarvitaan ja kerätään?
  - Benchmarkkaus
- Tietokannan tekniset tarpeet
  - Yksinkertainen rakenne
  - Avoimet rajapinnat joiden kautta tilastotietoja voidaan siirtää automatisoidusti eri järjestelmien välillä
  - Visualisoinnin toteutus?

Muutokset tilastointiin 2022

“

**Miksi tilastoja
aina
muutellaan?**

Aluehallintovirasto

Miksi ja miten tilastoindikaattoreita muutellaan?

- Pyritään seuraamaan aikaa, kirjastolakia ja valtakunnallista kirjastopolitiikkaa.
- Pyritään katsomaan "isoa kuvaa" sen sijaan, että tilastoidaan kaikki palvelujen variaatiot.
- Pyritään siihen, ettei indikaattorien määrä juurikaan kasva.
- Keskeiset aikasarjat säilytettävä.
- Useiden näkemysten yhteensovittelua.

Tilat

- Kirjaston toimipisteet
  - Pää- ja sivukirjastot -jaosta luovutaan
- Varattavissa olevat tilat
  - A) Kirjastomme tarjoaa tiloja, joita yhdistykset/järjestöt/asukkaat ym. voivat varata yksityiskäyttöön kansalaistoimintaa varten? K/E
  - B) Kirjaston varattavissa olevat tilat ovat maksuttomia yhdistyksille/järjestöille/ asukkaille? K/E / Osittain

Kokoelmat

- Poistot
  - Ei enää kysytä, vaan otetaan kaavalla
- E-kirjakokoelma:
  - E-kirjakokoelma: yhteiskokoelmia ei jaeta asukasluvun suhteessa, vaan ilmoitetaan kunnittain tarjolla olevan e-kirjakokoelman määrä (konsortio laatii ohjeen).

Laina

- Kaukolaina
  - Saadut kaukolainat poistetaan kaikilta.
  - Lähetetyt kaukolainat kysytään AKE- ja VAKE -kirjastoilta sekä kokoelmiin painottuvilta erityistehtävää hoitavilta kirjastoilta (paitsi Seinäjoen erte, jolla ei kaukolainatehtävää).
- E-musiikin kirjautumiset
  - Poistetaan.

Käyttäjäkoulutukset

- Koulutukset

- Tuntimäärät poistetaan. Jäljelle jäävät koulutusten määrä ja osallistujien määrä
- Lukemista ja kirjallisuutta edistävät koulutukset **18 vuotta täyttäneille** (kpl) (osallistujat)
- Lukemista ja kirjallisuutta edistävät koulutukset **alle 18-vuotiaille** (kpl) (osallistujat)
  - Esim. kirjavinkkaukset, kirjallisuuden käytön edistämiseen tähtäävät koulutukset runo- ja räp -työpajat jne.
- Tiedonhankinnan ja digitaalisen lukutaidon koulutukset, digiteknologian käytön opetus, mediakasvatus **yli 18-vuotiaille** (kpl) (osallistujat)
- Tiedonhankinnan ja digitaalisen lukutaidon koulutukset, digiteknologian käytön opetus, mediakasvatus **alle 18-vuotiaille** (kpl) (osallistujat)
  - Esim. kirjaston käytön opetus, tiedonhaun opetus, tieto-, viestintä- ja digiteknologian käytön opetus, mediakasvatus
- Muut koulutukset (kpl) (osallistujat)

Tapahtumat

- Kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia **yli 18-vuotiaille** (kpl, osallistujamäärät)
- Kirjaston päävastuullisena järjestämät tapahtumat **alle 18-vuotiaille** (kpl, osallistujamäärät)

Kestävä kehitys

- Kirjalainan hiilijalanjälki
- Fyysisen käynnin hiilijalanjälki
  - Ei tule kirjaston laskettavaksi, vaan otetaan kaavalla.
  - Kirjalainan hiilijalanjälki saadaan, kun lasketaan koko Suomen yleisten kirjastojen yhteenlaskettu hiilijalanjälki jaettuna Suomen yleisten kirjastojen kirjalainojen määrällä. Tämä luku oli vuoden 2019 tiedoilla laskettuna 0,46 kg CO₂e.
  - Fyysisten käyntien hiilijalanjälki saadaan samoin, mutta käytetään käyntien määrää. Tämä luku oli vuoden 2019 tiedoilla laskettuna 0,60 kg CO₂e.

